

1 BEROEPSPROFIEL DESKUNDIGE INFECTIEPREVENTIE

2		
3		
4	Inhoudsopgave	Pagina
5		
6	1. INLEIDING	2
7		
8	2. DOEL VAN DE FUNCTIE	2
9		
10	3. VISIE	3
11		
12	4. FUNCTIEOMSCHRIJVING	4
13	a. Plaats in de organisatie	4
14	b. Opleiding/Kwaliteitsregister	4
15		
16	5. COMPETENTIES	4
17		
18	6. TAKEN	5
19	a. Vakinhoudelijk handelen	6
20	b. Communicatie	7
21	c. Samenwerken	7
22	d. Organiseren	8
23	e. Kennis en wetenschap	8
24	f. Professionaliteit	9
25		
26	7. AFKORTINGENLIJST	9
27		
28		

1 **1. INLEIDING**

2

3 Voor u ligt het beroepsprofiel van de deskundige infectiepreventie anno 2014.

4 In dit beroepsprofiel is de essentie van het vakgebied beschreven en zijn de benodigde
5 competenties van de deskundige infectiepreventie uitgewerkt. Het beroepsprofiel anno 2014
6 vervangt daarmee de versie van het beroepsbeeld uit 2002.

7 Het vakgebied van de deskundige infectiepreventie is enorm in ontwikkeling.

8 Deze ontwikkelingen komen voort uit veranderende maatschappelijke, professionele en
9 wetenschappelijke opvattingen. Deskundigen infectiepreventie moeten de kwaliteit van het
10 infectiepreventiebeleid binnen een organisatie, samen met anderen, op systematische wijze
11 ontwikkelen, implementeren, monitoren en bevorderen.

12

13 Onderstaande documenten zijn als uitgangspunt voor het beroepsprofiel genomen:

14 1. Regeling Opleiding tot Ziekenhuishygiënist, CZO 2004.

15 2. Kwaliteitsrichtlijn voor Infectiepreventie in Ziekenhuizen (KRIZ) versie 2, werkgroep
16 VHIG/NVMM 2012.

17 3. Infectiepreventie in Ziekenhuizen: Hiaat tussen kennis en gedrag; Inspectie voor de
18 Gezondheidszorg, 2004.

19 4. Infectiepreventie in verpleeghuizen: Noodzaak voor veiligheid cliënten; Rapport
20 inspectie voor de Gezondheidszorg, 2006-12.

21 5. Opleidingdocument beroepsverenigingen VHIG en NVMM, geaccordeerd door VHIG in
22 2011.

23

24

25 **2. DOEL VAN DE FUNTIE**

26

27 Als deskundige een actief infectiepreventiebeleid ontwikkelen, implementeren, monitoren en
28 bevorderen, waardoor uitvoering gegeven wordt aan de eisen die door de overheid aan
29 organisaties zijn opgelegd.

30

31

1 **3. VISIE**

2

3 Er zijn veel veranderingen te verwachten in de gezondheidszorg en daarmee voor de
4 beroepsuitoefening van deskundigen infectiepreventie.

5 Ketenzorg, taakverschuiving en domeingrenzen zijn belangrijke begrippen die steeds meer
6 gestalte krijgen. Zo ontvangt de patiënt/cliënt een integraal, kwalitatief passende veiligheid,
7 zonder last te hebben van 'muren' tussen organisaties en professionals.

8 Het werkveld van infectiepreventie strekt zich buiten de muren van het ziekenhuis uit tot o.a.
9 verpleeg- en verzorgingshuizen, privéklinieken, publieke gezondheidszorg en zelfstandige
10 behandelcentra. Door de toename van bijzonder resistente micro-organismen en het besef
11 dat zorg gerelateerde infecties een ernstige bedreiging vormen voor de patiëntveiligheid, is
12 het meekijken op de werkvloer, het verzorgen van gerichte scholing en het rapporteren van
13 verzamelde gegevens van essentieel belang.

14

15 Het op een juiste wijze implementeren en borgen van beleid is complex. Het gaat erom dat
16 kennis over infectiepreventie op de werkvloer juist wordt toegepast, hetgeen de deskundige
17 infectiepreventie zal moeten bewerkstelligen. De deskundige infectiepreventie zal daarom
18 een breed kennisveld moeten hebben en moeten beschikken over competenties in
19 (gedrags)verandermanagement, communicatie, onderwijskunde, organisatie- en
20 crisismanagement. Ook multidisciplinair samenwerken geldt voor deskundigen
21 infectiepreventie en bevordert de veiligheid en kwaliteit van zorg in het belang van de
22 patiënt/cliënt.

23

24 Infectiepreventie moet geïntegreerd zijn in het kwaliteitssysteem en het risicomangement
25 van de organisatie. Goede afstemming en resultaatgerichte plannen zijn noodzakelijk om
26 risico's te kunnen signaleren, te elimineren of te beheersen en op deze wijze inhoud te
27 geven aan infectiepreventie.

28

29 Er zijn vastgelegde samenwerkingsafspraken met arts-microbioloog en infectioloog, waarin
30 duidelijk is benoemd wat de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn van de
31 verschillende professionals, aan wie en op welke wijze zij verantwoording afleggen.

32

33

4. FUNCTIEOMSCHRIJVING

4a. Plaats in de organisatie

In een organisatie moet de positie van de deskundige infectiepreventie zodanig zijn dat deze onafhankelijk kan functioneren, zonder tegenstrijdige belangen van lijn- of medisch management. De deskundige infectiepreventie heeft een inhoudelijke samenwerking met de arts-microbioloog, waarbij beide functies complementair zijn.

4b. Opleiding/Kwaliteitsregister

De opleiding voor deskundige infectiepreventie is een post-HBO opleiding. Aan de studenten wordt dan ook een minimale instroomeis op HBO-niveau geëist (Opleidingdocument beroepsverenigingen VHIG en NVMM, geaccordeerd door VHIG in 2011).

Een deskundige Infectiepreventie heeft een post-bachelor opleiding bij een door de CZO of ander onafhankelijk erkend opleidingsinstituut voltooid. Daarbij is de deskundige infectiepreventie ingeschreven in het kwaliteitsregister van de VHIG. Het doel van dit kwaliteitssysteem is te waarborgen dat een geregistreerd lid van de VHIG voldoet aan de door de beroepsgroep opgestelde voorwaarden voor een goede uitoefening van het beroep. Hij toont hiermee aan zich in te willen spannen om kennis en vaardigheden te onderhouden, die nodig zijn voor de professionele beroepsuitoefening.

5. COMPETENTIES

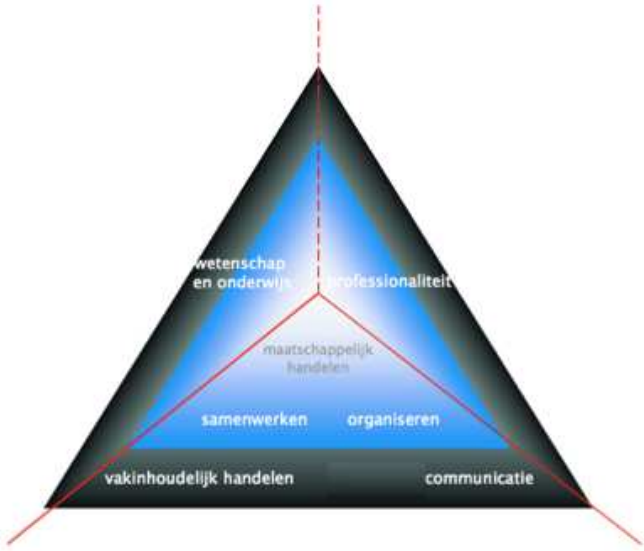
Een competentie is een combinatie van kennis, inzicht, vaardigheden, motivatie, houding en persoonskenmerken die een deskundige infectiepreventie nodig heeft om effectief te handelen in een beroepssituatie. Competent zijn betekent dus meer dan het hebben van vakkennis en het beheersen van vaardigheden alleen. Het professioneel handelen van een deskundige infectiepreventie kan onderverdeeld worden in 5 competentiegebieden.

- 1 Bestuurlijke organisatorische competenties zoals resultaatgerichtheid, plannen en organiseren;
- 2 Sociaal-communicatieve competenties zoals overtuigingskracht, samenwerken, communicatieve vaardigheden (zowel mondeling als schriftelijk), computer vaardigheden, organisatie bewustzijn, onderhandelen en netwerken;
- 3 Intellectuele competenties zoals deskundigheid, analytisch vermogen, oordeelvorming en creativiteit;
- 4 Emotionele competenties zoals stressbestendig, zelfvertrouwen, inlevingsvermogen, integriteit, zelfreflectie en moed;
- 5 Taakgerichte competenties zoals flexibiliteit, besluitvaardigheid, zelfstandig kwaliteitsbewustzijn, assertiviteit en initiatiefrijk.

1 **6. TAKEN**

2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

De taakgebieden van de deskundige infectiepreventie zijn afgeleid van de “Canadian Medical Education Directives for Specialists” indeling (Canadese methodiek voor bij- en nascholing). De volgende taakgebieden worden onderscheiden: vakinhoudelijk handelen, communicatie, samenwerken, organiseren, kennis en wetenschap en professionaliteit. Ieder taakgebied vertegenwoordigt een serie competenties op een bepaald terrein van het handelen van de deskundige infectiepreventie. In het beroepsprofiel wordt de beschrijving van de competenties voorafgegaan door een kernachtige omschrijving van het taakgebied.

Figuur 1:
taakgebieden

piramidemodel
(bovenaanzicht)

1 **6a. Vakinhoudelijk handelen**

2 Het vakinhoudelijk handelen van de deskundige infectiepreventie omvat alle activiteiten die
3 hij ontplooit op het gebied van infectiepreventie.

4

5 De deskundige infectiepreventie:

- 6 ○ adviseert, gevraagd en ongevraagd, raad van bestuur, leidinggevend van alle
7 afdelingen, alsook leden van medische staven en alle overige medewerkers over
8 aspecten betrekking hebbend op de preventie van zorginfecties en de daarvoor
9 benodigde maatregelen;
- 10 ○ stimuleert en adviseert maatregelen om de organisatie met zijn medewerkers continue
11 te laten leren en zich te verbeteren en bewust te blijven van het belang van de
12 voorgestelde gedrags- en organisatieveranderingen;
- 13 ○ neemt in overleg met betrokkenen, beslissingen over te nemen maatregelen in
14 probleemsituaties, waarin nog geen richtlijn voorziet om (eventuele) verspreiding van
15 micro-organismen/infectieziekten te voorkomen;
- 16 ○ bereidt het infectiepreventiebeleid voor en ziet toe op implementatie en uitvoering van
17 dit beleid;
- 18 ○ draagt zorg voor opsporing, registratie en analyse van zorginfecties;
- 19 ○ evalueert en rapporteert de genomen preventieve maatregelen;
- 20 ○ besluit tot, ontwerpt en begeleidt projecten en onderzoeken op het gebied van
21 infectiepreventie en/of voert ze uit;
- 22 ○ is in staat epidemiologisch onderzoek uit te voeren;
- 23 ○ geeft functionele richtlijnen ten aanzien van infectiepreventie aan medewerkers op alle
24 niveaus;
- 25 ○ adviseert/geeft instructie over de aanschaf van apparatuur, materialen en middelen en
26 te treffen voorzieningen (bouw, verbouw, e.d.) met betrekking tot infectiepreventie;
- 27 ○ initieert of werkt mee aan het opstellen van infectiepreventie richtlijnen/voorschriften
28 ten behoeve van disciplines/organisaties;
- 29 ○ coördineert de implementatie en evaluatie van richtlijnen/voorschriften op het gebied
30 van infectiepreventie;
- 31 ○ is in staat een outbreak en/of andere calamiteiten op het gebied van infectiepreventie te
32 coördineren en maakt deel uit van het outbreakmanagementteam;
- 33 ○ adviseert over en ziet toe op water- en luchtbeheersbeleid;
- 34 ○ adviseert over en ziet toe op reinigings-, desinfectie en sterilisatie processen;
- 35 ○ is verantwoordelijk voor de inhoud van de adviezen en is zich bewust van de invloed van
36 adviezen voor de betrokken organisatie;
- 37 ○ voert (interdisciplinaire) toetsingen uit (b.v. audits, visitatie), gebaseerd op daartoe
38 gestelde normen;
- 39 ○ is verantwoordelijk voor het interne kwaliteitssysteem van de afdeling infectiepreventie.

40

41

1 **6b. Communicatie**

2 Dit taakgebied omvat alle (verbale en non-verbale) communicatie tussen deskundigen
3 infectiepreventie en professionals in de gezondheidszorg of andere organisaties tijdens een
4 advies/consult, telefonisch overleg of via e-mail.

5

6 De deskundige infectiepreventie:

- 7 ○ geeft scholing en voorlichting op het gebied van infectiepreventie;
- 8 ○ stelt scholings- en voorlichtingsprogramma's samen en vervaardigt presentatie- en
- 9 toetsingsmateriaal hiervoor;
- 10 ○ geeft (dan wel verleent medewerking aan) voorlichting, onderwijs en opleiding;
- 11 ○ is in staat schriftelijk te rapporteren in o.a. beleidsnota's, onderzoeksrapporten,
- 12 probleemdocumenten en adviezen aan diverse disciplines/organisaties.

13

14

15 **6c. Samenwerken**

16 Dit taakgebied omvat alle professionele contacten binnen een organisatie en met collega
17 deskundigen infectiepreventie. Het participeren in een netwerk van functionele
18 samenwerkingsrelaties en het optimaal gebruik maken van beschikbare expertise is
19 essentieel voor het realiseren van effectieve en efficiënte samenwerking. Een deskundige
20 infectiepreventie zal daarom multidisciplinair moeten kunnen samenwerken en kunnen
21 omgaan met weerstanden.

22

23 De deskundige infectiepreventie:

- 24 ○ initieert en/of neemt deel aan beleidsvoorbereidend overleg op het gebied van
- 25 infectiepreventie;
- 26 ○ werkt binnen het werkveld van infectiepreventie samen met andere professionals en
- 27 management, zowel intern als extern;
- 28 ○ neemt actief deel aan interne en externe overlegsituaties die van belang zijn vanuit zijn
- 29 deskundigheid en onderhoudt zijn professionele contacten.

30

31

1 **6d. Organiseren**

2 Dit taakgebied betreft het realiseren van regels en afspraken t.b.v. het functioneren van de
3 deskundige infectiepreventie binnen een systeem van kwaliteitseisen, continu gevolgd aan
4 de hand van relevante indicatoren.

5

6 De deskundige infectiepreventie:

- 7 o draagt zorg voor het beleid van de afdeling Infectiepreventie op basis van een (mede)
- 8 door hem opgesteld beleidsplan;
- 9 o is verantwoordelijk voor het opstellen van een jaarplan en verslag m.b.t. de afdeling
- 10 infectiepreventie en legt op die wijze verantwoording af over de werkzaamheden;
- 11 o begeleidt en faciliteert veranderingsprocessen op het gebied van infectiepreventie;
- 12 o draagt zorg voor het evalueren van ondernomen interventies.

13

14

15 **6e. Kennis, wetenschap en onderwijs**

16 Dit taakgebied omvat het verwerven, toepassen en overdragen van (wetenschappelijke)
17 kennis en van gemeenschappelijke en gesystematiseerde ervaringskennis. De principes van
18 evidence-based/best practise vormen hierbij de kern.

19

20 De deskundige infectiepreventie:

- 21 o is geaccrediteerd door de VHIG;
- 22 o stelt verslagen op over verrichte onderzoeken/audits op het gebied van infectiepreventie
- 23 ten behoeve van de raad van bestuur en/of de infectiecommissie en/of betrokkenen en
- 24 bereidt eventueel publicatie in de vakpers voor;
- 25 o draagt zorg voor adequate (bij)scholing van zichzelf;
- 26 o is op de hoogte van en heeft toegang tot actuele landelijke richtlijnen en (inter)nationale
- 27 wet- en regelgeving;
- 28 o houdt de ontwikkelingen op zijn vakgebied bij door het lezen van vakliteratuur,
- 29 bezoeken van wetenschappelijke bijeenkomsten e.d.;
- 30 o heeft gedegen kennis van verschillende complexe werkprocessen binnen een
- 31 organisatie;
- 32 o participeert in wetenschappelijk onderzoek en conformeert zich aan de van toepassing
- 33 zijnde wet- en regelgeving.

34

35

1 **6f. Professionaliteit**

2 Het taakgebied omvat het hanteren, bevorderen en onderhouden van de vakbekwaamheid.
3 Reflectie op de eigen competenties is hierbij een essentiële vaardigheid.

4

5 De deskundige infectiepreventie:

- 6 ○ is geautoriseerd, in overeenstemming met het privacyreglement, patiëntengegevens in
- 7 te zien voor zover dit voor de uitoefening van zijn taak noodzakelijk is;
- 8 ○ heeft toegang tot alle afdelingen en ruimten van een organisatie, voor zover dit voor de
- 9 uitoefening van zijn taak noodzakelijk is;
- 10 ○ wordt in de gelegenheid gesteld werkzaamheden voor de VHIG te verrichten;
- 11 ○ is in staat zijn eigen adviezen kritisch onder ogen te zien vanuit zijn professie en
- 12 conclusies te trekken voor vervolgtrajecten.

13

14

15 **7. Afkortingenlijst**

16

17 CZO : College Zorg Opleidingen

18 HBO : Hoger BeroepsOnderwijs

19 NVMM : Nederlandse Vereniging voor Medische Microbiologie

20 P&P : Professionalisering & Profilering

21 VHIG : Vereniging voor Hygiëne & Infectiepreventie in de Gezondheidszorg

22